

Vogelbescherming naast een kapotte kerncentrale

Piet Veel over zijn reizen naar Wit-Rusland en Tsjernobyl

Piet Veel, tot voor kort werkzaam bij het PWN in het Nationaal Park Zuid-Kennemerland en lid van de Vogelwerkgroep, is al meerdere keren naar Wit-Rusland geweest. De ongerepte natuurgebieden met hun bijzondere gasten fascineerden niet alleen, maar nodigden ook uit plaatselijke natuurliefhebbers de helpende hand toe te steken bij het opzetten van vogelbeschermingsprogramma's.

Een van de gebieden die zich daar uitstekend voor leenden is de Pripjatvallei in het zuid-oosten van Wit-Rusland. Daar, aan de oevers van de Pripjatrivier, broedt onder meer de Terek Ruiters. De regio beschikt bovendien over een rijk weidevogelgebied, dat op sommige plaatsen bedreigd wordt. Door minder begrazing dreigt wilgenopstand de zaak te overwoekeren en dat geeft de weidevogels minder kansen.

Om onder meer die reden hebben Piet en zijn vrienden Nederlandse hulp aangeboden bij het opzetten van een vogelbeschermingsprogramma.

Birdlife Wit-Rusland maakte graag ge-

bruik van de inzet en plannen van de Nederlanders met als gevolg een gestage stroom ideeën en hulp van vrijwilligers voor dit natuurgebied in Wit-Rusland.

Veel is er een vijftal keer geweest en kent de regio inmiddels tamelijk goed. Hij kwam op donderdag 30 januari in het clubhuis van WZZO aan de rand van het Hekslootgebied vertellen over zijn ervaringen. Hier luisterde zo'n vijftigtal belangstellenden naar de Nederlandse beslommelingen met de natuur in Wit-Rusland. Mooie dia's toonden de schoonheid van het gebied en de soms primitieve omstandigheden waaronder gewerkt moet worden. Desondanks zijn er de laatste jaren vorderingen geboekt. Een natuurgebied bij de stad Turov is ook daadwerkelijk aangewezen als natuurgebied, waar Birdlife Belarus met hulp van de Nederlanders probeert gunstige condities te scheppen voor weidevogels. Alleen al de uitgebreide tellingen in het gebied leveren veel waardevolle informatie op, waarmee Birdlife Belarus zijn voordeel mee kan doen. Uit tellingen in mei 2012 is eens te meer gebleken hoe rijk het gebied is aan weidevogels.

Een gebied van 450 hectare is door-

In de Pripjatregio in Wit-Rusland ringen ze ook jonge Oehoe's. Foto: Florry de Pater

Een ernstige waarschuwing: radio-actieve straling. In- en uitgaan verboden. Foto: Piet Veel

zocht op nesten en ook zijn vogels met broedindicerend gedrag genoteerd. Dat leverde 2655 broedparen op van 74 verschillende soorten met als toppers de Gele Kwikstaart (344 paar), de Tureluur (284), de Kieviet (240), de Oeverzwaluw (234) en de Witvleugelstern (155). In de categorie bijzondere vondsten konden 13 paartjes Terek Ruiters en tientallen broedparen Poelsnippen worden genoteerd.

In 2009 kreeg Veel de kans een kijkje te nemen in een gebied dat volledig is afgesloten van de wereld als gevolg van het ontploffen van reactor 4 van de kerncentrale in Tsjernobyl op 26 april

Het mooie deltagebied rond de Pripjatrivier.

Foto: Piet Veel

1986. Pas enkele jaren later is besloten een groot deel van het direct door radio-actieve straling getroffen gebied volledig af te sluiten van de wereld. Dat gebied ligt voor drie kwart in de Oekraïne en voor een kwart in Wit-Rusland. In het Wit-Russische gebied zijn 53 dorpen verlaten. In een overgangszone van vijf kilometer is alles met de grond gelijk gemaakt; in de gesloten zone zijn de huizen wel blijven staan. Het bijzondere is dat zowel in de overgangszone als in het verboden gebied de natuur ongehinderd zijn gang kan gaan. Met als gevolg volop groei en bloei, ondanks de gevaarlijke stoffen op de bodem. Wat blijkt: zo'n volledig natuurlijke omgeving trekt veel nieuwe diersoorten aan. De vraag is nu onder meer of de natuur in staat is de straling op te ruimen. Wetenschappers verwachten dat het tot verboden gebied verklaarde terrein nog lange tijd ontoegankelijk blijft.

Veel gaf indrukwekkende voorbeelden van wat hij ter plekke heeft aangetroffen, daarmee ook de omvang van de ramp illustrerend.

Intussen gaat het leven hier, maar ook daar, gewoon door. Vandaar ook de pogingen door goede natuurbeschermingsmaatregelen in Pripjat een mooi stuk natuur en de bijbehorende vogelsoorten te helpen. Dat blijft een mooi doel om aan te werken, ook al ligt het relatief dicht bij een gebied met radio-actieve besmetting. De beveiligingsmaatregelen zijn overigens dusdanig streng, dat volgens Veel niemand bang hoeft te zijn voor besmetting.

Een vol clubhuis belangstellende toehoorders liet zich wat graag voorlichten over deze indrukwekkende wijze van natuurbescherming op een plek, waar de gewone vogelliefhebber niet al te gemakkelijk komt.

■ Jan Kuys